

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

«Ужгородський національний
університет»,

протокол № 8 від 29.08. 2016 р.

Голова Вченої ради, ректор

_____ В.І. Смоланка

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки» _____

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____ 052 «Політологія» _____

Освітньо-професійна програма «Політологія» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 «Політологія» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає першому (бакалаврському) рівню вищої освіти та шостому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Укладачі програми:

1. Вегеш Микола Миколайович, доктор історичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри політології і державного управління;
2. Остапець Юрій Олександрович кандидат політичних наук, професор, декан факультету суспільних наук;
3. Токар Маріан Юрійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри політології і державного управління;
4. Гайданка Євген Іванович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління;
5. Зан Михайло Петрович, кандидат історичних наук, доцент кафедри політології і державного управління;
6. Ключкович Анатолій Юрійович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління.

Програму узгоджено

Ректор ДВНЗ «УжНУ»

В.І. Смоланка

Декан факультету
суспільних наук

Ю.О. Остапець

1. ВСТУП

Метою освітньо-професійної програми є забезпечення оволодіння студентами факультету першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, відповідно до шостого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- ліцензування та акредитації освітньої програми, інспектування освітньо-наукової діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій і встановлює:

- обсяг та термін навчання магістрів;
- загальні компетентності;
- професійні компетентності за спеціальністю;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів здобувачів;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- акредитації освітньо-наукової програми;
- зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- атестації докторів філософії спеціальності.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі ступеня бакалавра, які навчаються в ДВНЗ «УжНУ»;
- викладачі ДВНЗ «УжНУ», які здійснюють підготовку бакалаврів спеціальності 052 «Політологія»;
- Екзаменаційна комісія спеціальності 052 «Політологія»;
- Приймальна комісія ДВНЗ «УжНУ».

Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри ДВНЗ «УжНУ», що здійснюють підготовку фахівців ступеня бакалавра спеціальності 052 «Політологія».

Нормативні посилання. Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 37, 38.
2. Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2015 №266 «Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.
5. Сучасні підходи до побудови освітніх програм: Методичні матеріали / Укладачі: Холін Ю. В., Кравцов С. О., Маркова Т. О. – Харків, 2014. – 36 с.
6. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія /Ю.М. Рашкевич. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
7. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В. М. Захарченко, В. І. Луговий, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

2. Загальна характеристика освітньої програми

Мета програми

Основною метою сучасної освіти за спеціальністю 052 «Політологія» є засвоєння студентами базових засад політології, вивчення основних елементів сучасної політичної системи, формування необхідних вмінь та навичок для застосування на практиці отриманих знань, зокрема: формулювати і відстоювати власну позицію щодо тих чи інших політичних процесів у сучасному світі; характеризувати тенденції розвитку тих чи інших політичних явищ і процесів; застосовувати специфічну політологічну методологію для аналізу політичної дійсності.

Бакалавр політології призначений для практичної роботи в державних органах, політичних партіях і громадських організаціях, органах місцевого і регіонального самоврядування, наукових і дослідницьких центрах, викладацькій діяльності в навчальних закладах.

Обсяг програми: 240 кредитів ЄКТС

Нормативний термін навчання: 3 роки 10 місяців.

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників.

Навчання за програмою здійснюється на базі повної загальної середньої освіти.

Зарахування проводиться на загальних умовах вступу: за результатами конкурсу сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання знань і вмінь (ЗНО) з предметів: «Українська мова та література», «Історія України» та «Математика / Іноземна мова / Географія / Російська мова» з урахуванням середнього бала документа про повну загальну середню освіту та балів за особливі успіхи.

Спеціальні вимоги до професійного відбору вступників відсутні.

Результати навчання (компетентності), якими має володіти здобувач вищої освіти.

Важливим елементом освітньо-професійної програми підготовки бакалавра політології є досягнення здобувачами першого рівня вищої освіти запланованих результатів навчання шляхом засвоєння відповідних модулів (навчальних дисциплін та практик).

Формулювання програмних результатів навчання здійснюється відповідно до ключових загальних та професійних (предметних) компетентностей.

Процес вивчення навчальних дисциплін спрямований на формування таких компетентностей:

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів (ЗК-1);

- знання та розуміння предметної області та розуміння професії, базових категорій політичної науки (ЗК-2);
- здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно та ясно будувати своє усне та писемне мовлення (ЗК-3);
- здатність вчитися й бути готовим до самоосвіти та постійного підвищення кваліфікації (ЗК-4);
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології (ЗК-5);
- здатність визначати, формулювати та розв’язувати проблеми та приймати обґрунтовані управлінські рішення (ЗК-6);
- здатність працювати в команді, виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера, подібні навички, що демонструють здатність до врахування суворих вимог дисципліни, планування та управління персоналом (ЗК-7);
- уміння спілкуватися з нефахівцями, у першу чергу представниками точних і природничих професій (ЗК-8);
- навички викладання суспільних дисциплін (ЗК-9);
- здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою (ЗК-10).

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ПК):

- володіти проблемними питаннями політичної науки та здатність їх чіткого застосування до вирішення конкретних сучасних дилем політичного життя суспільства, зокрема України (ПК-1);
- здатність розвивати політологічні аргументи з чітким обґрунтуванням пояснень та висновків у контексті знань з історії зарубіжних і вітчизняних учень, теорій та концепцій (ПК-2);
- оперувати основами політичної антропології, соціально-політичної філософії, політичної культури, політичної ідеології, соціальної та політичної психології (ПК-3);
- мати глибокі знання основних проблем політичної регіоналістики, політичної географії, етнополітики та політичної конфліктології (ПК-4);
- здатність до осмислення сучасних проблем політичних систем світу, формування міжнародної політичної системи та геополітичних процесів початку ХХІ століття (ПК-5);
- опанувати навички політичної етики, риторики, вміння застосувати політичні знання у професійній та громадській діяльності (ПК-6);
- мати знання загальнотеоретичних та прикладних аспектів публічної політики та адміністрування в умовах політичних реформ в Україні (ПК-7);
- володіти теоретичними знаннями та практичними навичками організації електоральної кампанії, технологіями політичного маркетингу та менеджменту (ПК-8);
- здатність спілкуватись, дискутувати та співпрацювати зі спеціалістами різних галузей знань (ПК-9);

- здатність до представлення своїх політологічних аргументів, зокрема у форматі аналітичних записок, наукових доповідей, статей, презентацій, проектних пропозицій та розробок тощо (ПК-10);
- здатність побудувати та розвивати логічні аргументи з чітким поданням припущень та висновків щодо них (ПК-11);
- здатність до оформлення емпіричних досліджень, а також аналізу даних, отриманих від них (ПК-12)

Перелік нормативних модулів (навчальних дисциплін і практик) наведений у додатку 1.

Система атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої програми здійснюється Екзаменаційною комісією із зазначеної спеціальності після виконання студентами у повному обсязі навчального плану.

Атестація студентів, які навчалися за програмою підготовки бакалаврів здійснюється на підставі оцінки рівня знань, умінь та навичок випускників у формі захисту дипломної (кваліфікаційної) роботи бакалавра з політології.

Програмні результати навчання.

- Здатність застосовувати сучасні теоретичні, методологічні, технологічні досягнення вітчизняної і зарубіжної науки та практики у галузі політології, педагогіки, психології, іноземної мови, міжнародних відносин, стандартів освіти і професійної підготовки, відповідних перспективам ринку праці.
- Здатність продемонструвати знання та розуміння основного комплексу знань за навчальною програмою. Рівень знань цих основ повинен бути базовим, тобто рівнем, необхідним для роботи в традиційних сферах застосування.
- Здатність використовувати в чітко окресленому контексті основні поняття та принципи, методи дослідження та аналізу складних об'єктів та явищ для розв'язання прикладних і наукових завдань у політології.
- Здатність продемонструвати знання з політичної історії України та світу.
- Здатність застосовувати знання з сучасних економічних теорій; правознавства та конституційного права; педагогіки.
- Оволодіння однією з іноземних мов для використання у різних ситуаціях і головним чином у контексті професійних інтересів.
- Здатність оперувати основами соціально-політичної філософії, політичної ідеології та психології.
- Оволодіння основними поняттями, концепціями і фактами сучасної політичної науки, вільне оперування політологічним матеріалом.
- Здатність орієнтуватись в основних світових і вітчизняних політологічних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристики і оцінки вченням про політику.

- Здатність продемонструвати знання про сутність політичного життя, політичні відносини і процеси, про суб'єкт і об'єкт політики, конституційні права людини і громадянина, місце і значення політичних систем і режимів у житті держави і громадянського суспільства.
- Оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками організації електоральної кампанії, технологіями політичного менеджменту та маркетингу.
- Здатність продемонструвати знання про загальнотеоретичні та прикладні аспекти публічної політики та управління, політичної регіоналістики та етнополітики.
- Здатність виділяти теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, усвідомлювати їхню роль і функції в підготовці політичних рішень, у забезпеченні особистісного внеску в суспільно-політичне життя держави.
- Здатність продемонструвати знання про сенс і основні напрямки розвитку світового політичного процесу, геополітичну обстановку, місце і статус України в сучасному світі.
- Здатність застосовувати методику викладання соціально-політичних дисциплін, методику виховної роботи, технологію організації творчої діяльності учнівського колективу.
- Здатність продемонструвати методологію прикладних політичних досліджень.
- Оволодіння основними навичками політичної культури, вміння застосувати політичні знання у професійній та громадській діяльності.